

ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ — KOLOZSVÁR

Edmond Rostand

Cyrano de Bergerac

1953—1954
évad

ÁLLAMI MAGYAR SZINHÁZ — KOLOZSVÁR

EDMOND ROSTAND

CYRANO DE BERGERAC

Romantikus dráma 5 felvonásban

Fordította: *Abrányi Emil*

Rendezte: *Kőmíves Nagy Lajos*

Cyrano de Bergerac	Flóra Jenő
Christian de Neuville	Halász Géza
Guiche gróf	Imrédi Géza
Ragueneau	{Márton János
	{Szentés Ferenc
Le Bret	{László Gerő
	{Perényi János
Castel-Jaloux	{Angi Béla
	{Török József
Valvert vicomte	Horváth Béla
Lignière	Csóka József
I. márk	Kiss Albert
II. márk	Toducz Gyula
Montfleury	{Maresch Béla
	{Szentés Ferenc
Jodelet	Szendrey Mihály
Cuigy	Kiss László
Brissaille	Maresch Béla
Egy tolakodó úr	{Perényi János
	{Sebesi Péter
Kapus	Kapusi László
Polgár	Dancsó György
A polgár fia	Kiss Sándor
Tolvaj	Kozma Gyula
Egy néző	Hevesi Miklós
Cukrászleány	Sárközy Júlia
Virágárusleány	Kapusi Mária
I. színésznő	Szekernyés Gizi
II. színésznő	László Kató
Liza	{Kocsis Ilona
	{Lukács Éva
Gárdista	Angi Béla
Roxán	{Bara Margit
	{H. Bisztrai Mária
Duenna	{Hegyi Lili
	{Páll Magda
Pástétomsütő	Bencze Zoltán
Kukta	Vajda Éva
Barát	Gaál Lajos

Spanyol tiszt	Papp József
Dragonys	Székely Károly
Mater Margherite	Beness Ilona
Klára nővér	Finna Márta
Márta nővér	Orosz Lujza

Kadétok: Belényi Ferenc, Bende Zoltán, Bereczky Péter, Kiss Albert, Ille Ferenc, Maresch Béla, Sebesi Péter, Székely Károly, Túrós Sándor.

Testőrök: Bereczky Péter, Túrós Sándor.

Poéták: Csató János, Gaál Lajos, Ille Ferenc, Szendrey Mihály.
Történik a XVII. században, Franciaországban.

Díszlettervező: Szakács György.

Jelmeztervező: Szopos Klára.

Segédrendező: Szígyártó Sándor és Bereczky Péter

Ügyelő: Zilahi Albert és Moldván István.

A DRÁMA TARTALMA

Cyrano, a nagyorrú, csúnya, de vakmerő és szellemes gascognei költő és lovag szereti rokonát, Roxánt, a szép és szellemes présziőzt s a Hotel de Bourgogne egy színielőadásán felhívja magára figyelmét azzal, hogy szembeszáll az egész közönséggel s párbajban legyőzi a Roxán kezére pályázó Valvert vicomtot, miközben balladát rögtönöz. Roxán másnapra találkát ad neki Ragueneau, a költészetet pártoló derék cukrász boltjában. De ott kiderül, hogy Roxán csak pártfogást kér Cyrano-tól: megígérteti vele, hogy védelmébe veszi Roxán ideálját, a szép Christien de Neuville-et. Christian is szereti Roxánt, de fél, hogy félszége, a szép beszédben való járatlansága nem felel meg a szellemességért rajongó leánynak. Cyrano betanítja vetélytársát arra, amit mondania kell. Christian hiába próbálkozik meg maga is az udvarlással; Roxán faképnél hagyja, s az erkély alatt a sötétben ismét Cyranónak kell átvennie Christian szerepét: az ő rajongó szavai hódítják meg Roxánt, de azután Christian megy fel learatni barátja vetését, a csókot. Cyrano összeesketteti a szerelmeseket és föltartóztatja a féltékeny Guiche grófot azzal, hogy a holdból lepottyant embernek állítja be magát. Guiche bosszúból a háborúba küldi Cyrano és Christian ezredét, a gascognei legényeket. Arras alatt Roxán meglátogatja a tábort s bevallja Christiannak, hogy szép levelei miatt vállalkozott a veszélyes utazásra (ezeket Cyrano írta) s e levelek miatt szeretné Christiant akkor is, ha csúnya volna. Christian látja, hogy Roxán szerelme voltakép nem neki szól, s kihívja maga ellen a hősi halált. De halála véget vet Cyrano reménykedésének: nem akarja barátja emlékét Roxán előtt elhomályosítani. Roxán zárdába vonul, ahol Cyrano rendszeresen meglátogatja. Utolsó látogatására halálos sebesülten megy el: felbérelt orgyilkosok fahasábot ejtettek a fejére. Lázás állapotában kívülről mondja el Christian nevében írt utolsó levelét és Roxán rájön, hogy Cyrano volt a levelek írója.

CYRANO DE BERGERAC

A kolozsvári Állami Magyar Színház június 5-i
bemutató előadásához

Amikor a kolozsvári Állami Magyar Színház igazgatósága elhatározta, hogy felújítja a Kolozsváron közel 15 éve nem játszott *Cyrano de Bergerac*-ot — Rostandnak a „neoromantika” stílusában és mondanivalóiban fogant drámáját —, az a nevelő szándék vezette, hogy népidemokráciánk dolgozóinak és ifjúságának a XVII. századelő egy olyan hőst mutassa be, aki haladószellemű elveiért, eszményeiért s a társadalmi igazságért nemcsak írásműveiben, de fegyverével is kész volt hősi, bátor tettekre, szembeszállva egyrészt a klerikális reakció népbutító tendenciáival, másrészt az akkori feudális-burzsoá Franciaország társadalmi zsarnokságával, ferdeségeivel, önzésen és érdeken alapuló gazságaival, embertelenségével, valamint a tehetségtelen senkik felelőtlen törtéttetésével. *Edmond Rostand* a *Cyrano*-ban olyan pozitív hőst, olyan harcosszellemű és haladószellemű jellemet énekel meg, akinek ma is nagy mozgósító és nevelő ereje van, s példaadó — lendülete, a bátorság, önzetlenség s a szilárd következetesség cselekedetei által, amelyeket a lélek szabadsága és az erkölcs tisztasága jellemez.

A darab történeti háttere

Savinien Cyrano 1619-től 1655-ig élt. A „*Cyrano de Bergerac*” nevet azért vette fel, mert *Bergerac* volt a neve annak a kis helységnek, ahol *Cyrano* édesapjának birtoka volt. Elszegényedett

kisnemesi családból származott. A „Bobé” collegium kiemelkedő tehetségű növendéke volt. Kitűnően beszélt latinul, ismerte az ókori irodalmat és már diákkorában felismerte kora társadalmának s a mult társadalmaknak a hibáit, bűneit, ferdeségeit, hazugságait, s megtanulta gyűlölni a skolaszticizmust, a klerikalizmust.

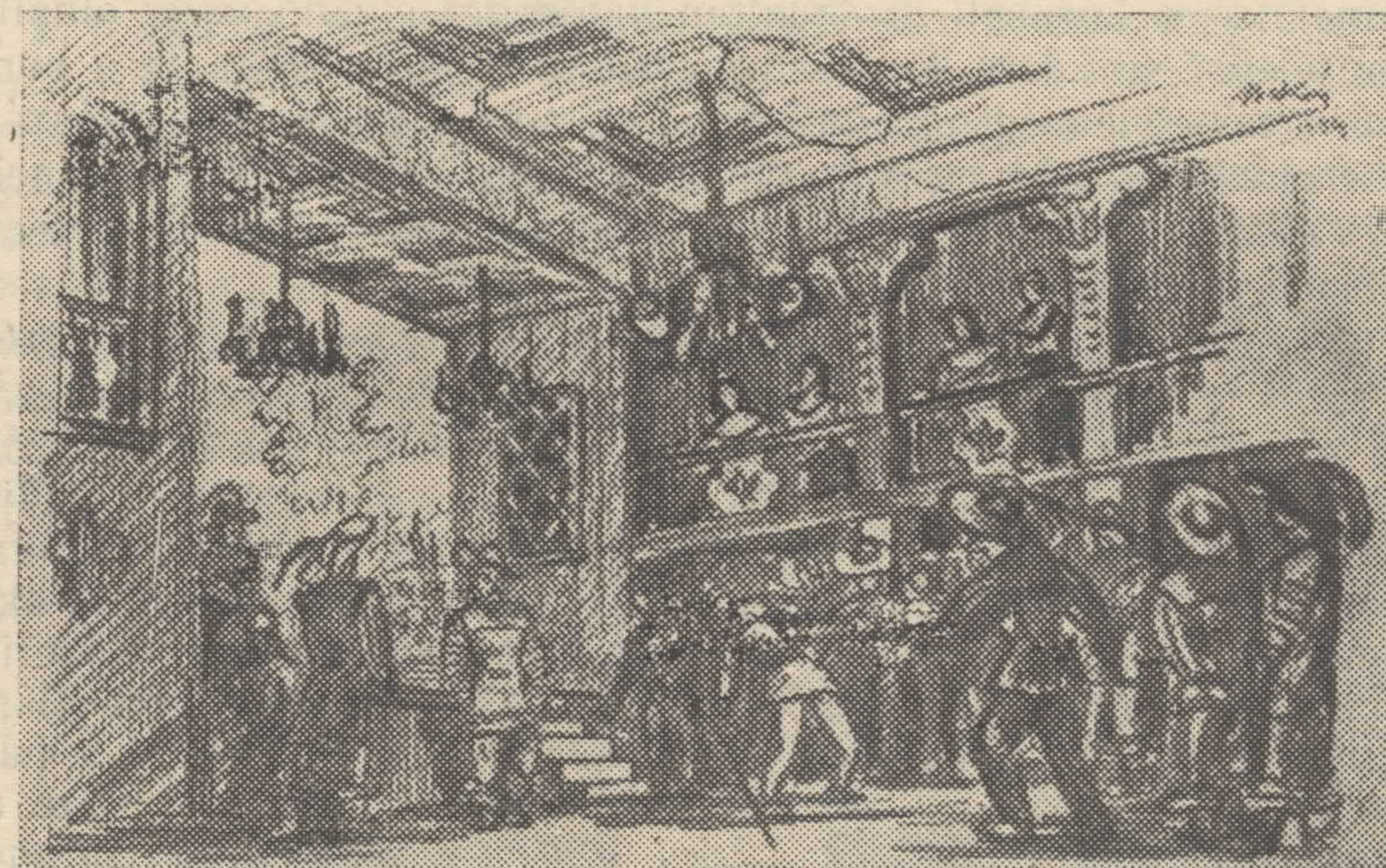
Iskoláit 1637-ben fejezte be s ettől kezdve minden idejét fiatal költők, írók társaságában töltötte. 1639-ben katonai szolgálatba lépett s többször megsebesült. 1641-ben, szakítva a katonai pályával, visszatért Párisba, ahol újra régi bohéméletét élte. Viszonytagságos életkörülményei mellett is ráért azonban filozófiai ismereteit gyarapítani, komoly tanulmányokkal foglalkozni. Általában minden cselekedetét az a sodróerejű szenvedélyesség jellemezte, amely tántoríthatatlan bátorságát, merészségét, az igazságért való hősi kiállását csiholta ki lényéből, s amellyel magához tudta láncolni barátait és megfélemlítette ellenségeit.

Cyrano fejlődésére nagy hatással voltak egyrészt *Campanella* (1568—1639) olasz utópista-szocialista művei, aki élete utolsó öt évét Franciaországban töltötte, másrészt *Gassendi* (1592—1655) francia materialista filozófus, fizikus és csillagász, korának haladó gondolkodója, s 1624-ben kiadott Arisztotelianus-ellenes művében élesen bírálta Arisztotelész tanítását és a skolasztikát. Gassendi sokoldalú tevékenysége az exakt-tudományok és általában a természettudományok területén szilárd materialista alapokat igényelt, amelyeket *Epikurosz* tanában talált meg. *Marx* rámutatott arra, hogy Gassendi új életre keltette Epikurosz filozófiáját, aki a hellénizmus korának kiváló materialistája és ateistája s „az ókor tulajdonképeni felvilágosítója volt”. Cyrano állandóan résztvett a Gassendi előadásain s Campanella és Gassendi közös hatása alatt írta meg későbbi tudományos-fantasztikus regényeit.

Cyrano irodalmi hagyatéka nem nagy, de rendkívül sokoldalú. Korának majdnem valamennyi stílusában írt, a hősi és a preszióz-stílustól kezdve egészen a burleszk-stílusig. Egyik legelső nagy műve *Le pedant joué c.* vígjátéka volt (1647), amelynek előadása nagy felzúdulást okozott burzsoá körökben, mert Cyrano valódi nevén szerepelteti benne a „Bobé” kollégium igazgatóját, *Grandge* abbét, akit „tökkeltötteknek” mutat be. Cyrano gúnyolódását az egyház ellen irányuló támadásként fogták fel s Cyrano nemsokára istentagadó hírébe keveredett. Cyrano e darabja az első kísérlet az „erkölcsi komédia” megteremtésére. A *Le pedant joué* azért is érdekes, mert szerepel benne egy paraszthalak is, az első a francia színpadon, aki a maga paraszti nyelvén beszél. Ebben a tekintetben Cyrano elődje *Molièrnek*, aki a *Le pedant*

joué-ból kölcsönözte *Scapin szélhámosságai* c. darabjának egyik neveltető jelenetét.

Cyrano 1653-ban írta meg — *Corneille* vetélytársaként — *Agrippina halála* c. tragédiáját. Tagja volt a „Fronde” nevű ellenzéki csoportnak, mikor ezt a darabját írta. A tragédia bátor vonalvezetéssel festi Tiberius császár zsarnokságát s merész elszántsággal támadja az egyházat és a papságot. Cyrano később bátor és éleshangú röpiratokat szerkesztett és terjesztett, főképen *Mazarin* érsek kormányja ellen, de ezek csak a fennálló rend nihilista tagadásából állottak. Legjelentősebb műve *A másvilág, vagy a hold államai és birodalma* és *A nap államainak és birodalmainak komikus története*. Gassendihez hasonlóan elismeri az anyag

Szakács György díszletterve az első felvonáshoz.

örökkévalóságát és atomfelépítését, s az érzeteket a testeknek az érzékszervekre gyakorolt hatásából vezeti le. Néhány tudományos gondolata meglep éleselméjűségével és zseniális előrelátásával. Ilyen például az égitestek közötti repülés lehetősége rakéták segítségével.

Cyrano megelőzte korát, amikor megteremtette a tudományos-fantasztikus regény műfaját, amelynek továbbfejlődéséhez a XIX. század adta meg a szükséges feltételeket. Kétségtelen befolyást gyakorolt *Fontainelle*, *Swift* és *Voltaire* műveire. De szoros kapcsolatban vannak Cyrano művei saját korával, a XVII.

századdal is, mert a tudomány szelleme hatja át ezeket, ami a XVII. századi francia kultúrának egyik legjellemzőbb vonása.

A Cyrano népszerűségéről és mozgósító erejéről

Rostand a Cyranoban egyrészt a történelem, másrészt a hősi mondák témaforrásait használta fel. Ilyen lelkiösszetételű romantikus hőssel, mint Cyrano, saját korának társadalmi viszonyai között természetesen nem találkozhatott. A neoromantika mondanivalói megkövetelték a kiemelkedő erények hőseinek megénekelését. Cyrano alakja magasan kiemelkedik a neoromantikus drámáknak a korabeli társadalom valóságát elkenő vagy elhallgató jelenségei közül. Rostand Cyranoja teljesen ellentéte a burzsoá gerinctelenség, megalkuvás, léhaság és érdekhajhászás embereinek. Cyrano egész valóságos élete és darabbeli életének nagy részletei: a szellemi harcok sorozata ezek ellen a burzsoá fekélyek és gázságok ellen.

„Tüzes a levegő, az emberarcok kigyúlnak, a szemek fénylenek, az ajkak vonaglanak s görcsös ujjak markolják a széktámlákat” írja Móricz Zsigmond egy 1911. évi párizsi Sasfiók-előadásról. S el lehet ezt mondani a Cyranoval kapcsolatban is. Témája az újkori materialista szemlélet egyik bátor, tántoríthatatlan erkölcsű és fénylőigazságú alakjának gazdag életét ábrázolja, aki szembe mert szállni mind az udvari főnemességgel, mind a klerikálizmussal, mind a tehetségtelenséggel, s az egész burzsoá világ hazugságaival, megalkuvásaival. Mikor Gorkij, 1899-ben, a párizsi bemutató után két évre, Nizsnij-Novgorodban megnézte a Cyrano-t, ezt írta Csehovnak: „Lám, így kéne élni, ahogy Cyrano él és nem úgy, ahogyan Ványa bácsi és társai élnek.” Rostand Cyranojában Gorkij az emberiség fejlődésének egyik hősi példáját látta, amelynek nevelőhatása van az új, forradalmi nemzedékre. „De hiszen itt az idő — írja Gorkij Csehovhoz intézett levelében —, amikor szükség van a hősi dolgokra. Az emberek mindnyájan olyant akarnak, ami lelkesít, ami ragyog, ami az életnél magasabb, jobb, szebb legyen.” Ezt a „magasabb”, „jobb”, „szebb” élet-megnyilatkozást találta meg Gorkij a Cyrano jellemében, cselekedeteiben.

Párizsban tizenöt év alatt ezer előadást ért meg a Cyrano, s volt idő, amikor Franciaország ötven színházában játszották párhuzamosan. Mi volt és mi ma is az a mozgósító erő, amely az 1897. évi párizsi bemutató óta a világ minden táján olyan

hatalmas tömegeket tudott megnyerni a Cyrano előadásai számára?

Elsősorban a hősi dráma felrázó ereje és a saját kora társadalmából kiemelkedni tudó pozitív hős magasrendűsége, bátor, hősi tettei, elvi szilárdsága, amellyel szembe tudott szállni az uralkodó társadalmi rend érdemtelen tekintélyeivel. Ez a pozitív hős, aki meg mert mutatni kora embereinek az igazi valóságot, kendőzetlen meztelenségében, és le mert leplezni az akkori feudális-burzsoá korszak aljasságait, megalkuvásait, felrázta hallgatói lelkiismeretét és letépte szemükről a hályogot, hogy lássanak és harcoljanak egy új, „szebb” és „jobb” élet megvalósításáért.

De nemcsak a romantikus pozitív hős magasrendűsége volt az a vonzóerő, amely a Cyrano előadásaira tízezer meg tízezer nézőt mozgósított szerte a világon, hanem a dráma költőisége, nyelvezetének, verselésének zeneisége is, amelyre lélegzetviesszajfojtva figyelt a hallgatóság, s amely szerves köntöse az eszmei mondanivalónak. Költészete és zeneisége lebilincselő erejének köszönheti a Cyrano, hogy egyes részeit — különösen az „erkély-jelenet” szerelmi vallomását, az „orronmonológot” és a II. felvonás 8. jelenetének szárnyaló lendületű monológját, amelyben Cyrano egész világnézete benne van — ifjak és öregek kívülről tudják és szavalják.

A harmadik vonzóereje a Cyranonak a mese mélyérzelmes-ségű szerelmi romantikája, amelyet Rostand kitűnő dramaturgiai vonalvezetéssel szerves egységbe tudott hozni Cyranonak az udvari főnemesség és a klerikálizmus elleni harcával. Cyrano nemcsak a kora társadalmi bűnei ellen folytatott harcában, de szerel-

Bara Margit

Halász Géza

mében is hőssé tudott magasodni. Kit ne rendítene meg szíve mélyéig az V. felvonás 5. jelenete például, amikor Roxán előtt már világossá válik, hogy igazi szerelmé, akinek lelkét, szellemét szerette meg, Cyrano volt és nem Christián, s amikor Cyrano, aki tizennégy éven át elhallgatta Roxán iránti szerelmét, élete utolsó perceiben is olyan nemes és hű marad Christián emlékéhez, hogy a Roxán pillanatról-pillanatra világosabbá váló felismerésével szemben a tagadást választja, csak hogy megőrizhesse Roxán Christián iránti szerelmét. A tiszta szerelem felmagasztosításának lebilincselő, megrendítő képe ez a jelenet, amely fényt vet Cyrano lelki nemességére, erkölcsi erejére.

Mi a mai rendező feladata a Cyrano színpadi megvalósításakor?

Amit Rostand Cyranoval a darab folyamán cselekedtet és mondat eszméihez és szerelméhez való hűsége bizonyítására, ma is tanulságos és mozgósító erejű. Hogy ezt a mozgósító erőt megvalósíthassuk a színpadon, színészeinkkel együtt mindent elkövettünk, hogy az igazi, történelmi Cyrano magatartását mutassuk be, az eszmei mondanivalók és konfliktusok kiélezésével.

A mai rendezőnek tehát az a feladata, hogy amit Rostand kihagyott a történelmi Cyrano alakjából, jelleme tartozékaiból, azt — a színészi fizikai cselekvés segítségével — kimondassa a színészekkel. Ezért törekedtem minden erőmmel arra, hogy ne csak a „hetvenkedő“ katonát és a félelmes párbajhőst, hanem a pozitív hős bátor, komoly harcait domborítsam ki és juttassam előtérbe. Őrizkedtem attól, hogy Cyranóból „ágáló szájhőst“ faragjunk, aki csak fitogtatja fegyverének és szellemének erejét. E helyett azon igyekeztem, hogy azt az ellentmondást, amely Cyrano haladószellemű lelki alkata és korának önző, léha, felszínes, megalkuvó, korlátolt feudális-burzsoá társadalma között fennáll, a Cyrano erkölcsi fölényének érztetésével kihozzam. Tehát, bármennyire is csábított a *commedia dell'arte* kínálta lehetőségek sorozata, amely esetleg „hatásos“ megoldásokat hozott volna, mégis arra törekedtem, hogy hősi harcossága, jellemének rendíthetetlen szilárdsága mellett, emberségének mélységét, érzéseinek melegségét, érzelemvilágának minden gazdagságát megmutassuk, s még a könnyedszellemességű, virtuóz részeknél is megőrizzük a cyrano-i jellem céltudatos komolyságát.

És ha helyenként mégis meghagytam valamit a *commedia dell'arte* stílusából, az csupán a tónus könnyedsége és a tempo-

ritmus életteli elevevénye. Egyebekben: a versmondás zeneiségére, a beszédművészet árnyaló gazdagságára és az átélésnek a fizikai cselekvéseken át megvalósított bensőségére törekedtem és legfőképpen arra, hogy a történelmi Cyrano lelki összetételét, jellembeli és erkölcsbeli makulátlanságát, szemléletének következetességét és líraian ellágyulni tudó meleg érzelmességét színészeink által kifejezhessem.

Roxán alakjának színpadi megvalósításában az volt a fő célom, hogy minél erőteljesebben éreztessék azt a nagy átalakulást és jellembeli fejlődést, amelyen Roxán, a kezdetben „negédes“, kacér, finomkodó úrnő keresztülmegy, amikor már megkóstolja az élet szenvedéseit és ráeszmél arra, hogy a Cyrano lelkének gazdagsága az, amit Christiánban szeretett.

A negatív figurák ábrázolásánál arra törekedtem, hogy a cyrano-i szatíra fegyverével minél alaposabban leleplezzük alacsonyrendűségüket, kiélezve a társadalmi ellentmondásokat. A tömegjelenetek mozgalmasságát, elevevényét a különféle figurák egyénítésével igyekeztünk gazdaggá és valószerűvé tenni.

Kőműves Nagy Lajos

H. Bisztrai Mária

Flóra Jenő

RÉSZLET A DRÁMÁBÓL

VALVERT:

Ez henceg! Szép alak!
Egy bocskoros nemes, a ki... a ki
Még kesztyűt sem hord! Rojtja sincs neki!
Se rojt, se bojt, se értékes szalag!

CYRANO:

Erkölcsemben van eleganciám!
Piperkőc járhat szebb ruhában, ám
A tisztaságra én jobban vigyázok.
Mert — Istenemré! — sose mennék mások
Elébe én egy félig lemosott
Gyalázattal... se összefoltozott
Rongy becsülettel... sem dagadt, meredt,
Még félig alvó lelkiismeret
Piszkos szemével!... Én szabad vagyok
S a lelkem tiszta! Rajtam ez ragyog!
A derekamra nem adok sokat,
Arra igen, hogy derekasan éljek!
Pótolják rajtam a szalagokat
A bátor tettek, büszke szenvedélyek!
És kackiás bajusz gyanánt fenem
Szűrős hegyesre vidám szellemem,
S a amerre járok szerteszét e honban,
Igazság peng sarkantyúként nyomomban!

VALVERT:

De ön...

CYRANO:

Nincs kesztyűm? Volt a mult hét táján!
Egy ócska párnak megvolt a fele!
— S mert untam ezt is, azt tettem vele:
Ott hagytam egy arcátlan úr pofáján!

VALVERT:

Paraszt, fajankó, szemtelen, füles!

CYRANO:

(Udvariasan megemeli a kalapját, mintha Valvert bemutatna volna magát neki.)

Ah úgy? És én Cyrano Herkules
De Bergerac!...

(Nevetés.)

VALVERT:

(Kétségbeesve.): Bohóc!

CYRANO:

(Fölkiált, mint akibe hirtelen görcs áll.):
Jaj!

VALVERT:

(Már távozóban volt, de most visszafordul.)
Mit beszél?

CYRANO:

(Fájdalmas grimasszal.):
Mozgatni kell, mert elzsibbad! Veszély
A lustaság!... Kissé előveszem!
Jaj!

VALVERT:

Mi baja?

CYRANO:

Uracskám, azt hiszem,
Hangyák bizsegnék kardomban.

VALVERT:

(Kardot húz.): No jó!

CYRANO:

Egy kedves kis döfést kap ön ma.

Imrédi Géza

Márton János

VALVERT:

(Megvető hangon): Ó,
Poéta!...

CYRANO:

Az!... Makacs versfaragó!...
Olyan makacs hogy míg tusára szállok,
Vívás közben egy balladát csinállok.

VALVERT:

Mit? Balladát?

CYRANO:

Ne is titkolja, — látom,
Hogy hírért sem hallotta, kis barátom!

VALVERT:

De hát...

CYRANO:

(Mintha leckét mondana föl.)
A ballada három strófából áll,
Nyolc-nyolc verssorral...

VALVERT:

(Dühében toporzékol.) Ó!...

CYRANO:

Ez a szabály.
Formája szép, de rendkívül szoros.
Végül jön egy ajánlás —: négy soros.

VALVERT:

Ön...

CYRANO:

Vívok s balladát csinállok önnek
Egy füst alatt! S a vers végén döföm meg!

VALVERT:

Meglássuk!

CYRANO:

Meg!

(Szavalva.)

„Páros viaskodásról
Kántáló ballada, a mit ma és nem máskor
Cyrano vívott egy ringy-ronggyal.“ Ime!

VALVERT:

Mi ez, ha kérdenem szabad?

CYRANO:

A címe!

A TEREM:

(A legizgatottabb várakozásban.): Helyet! — Csitt! — Pom-
pás! — Csönd legyen! — Verekszik!
(Csoportozat. Kíváncsiak félköre a földszinten; marquisk és
katonatisztek a polgárok és a nép közé keveredve; az apró-
dok más emberek vállára másztak, hogy jobban lássák a
párbajt. A hölgyek mind állanak a páholyokban. Jobbfelől
Guiche és a kísérete. Balfelől Le Bret, Ragueneau, Cuigy
stb.).

CYRANO:

(Szemeit néhány másodpercre lehúnyta.):
Egy rímet még!... Így... Kezdhethük, ha tetszik!
(Sorra megteszi azt, a mit mond):

Először is tova lebben
Lenge bájjal kalapom,
Majd köpenykém, tán még szebben —
És a szablyát megkapom.
Vígán kelt föl a napom
S úgy is száll le vígán, békén,
Mert előre mondhatom:
Megdöflek a versem végén!

(Első összecsapás.)

Kis pulykám, légy biztos ebben:
Fölnyársal vasdarabom!
Nemsokára véred cseppen,
Készen áll már a csapom!
Melleden vagy hasadon
Fúrjalak ki? Nem t'om még én,
Ámde szentül fogadom:
Megdöflek a versem végén!

Szentés Ferenc

Csóka József

Jaj, hogy állsz ott? Fehérebben
Mint patyolat a napon!
A szemecskéd félve rebben...
No ne félj! Nem harapom
Le az orrod, aranyom,
Sem az arcod ékességén
Nem esik baj... Csak nagyon
Megdöflek a versem végén!

(Ünnepélyesen kijelenti.)

Ajánlás.
Hívd a gyóntató papom!
Vár az Isten trónja-székén!
Egy-kettő...

(Odaszúr.)

Topp! Angyalom!
(A vicomte tántorog. Cyrano könnyedén meghajtja magát.):
Megdöftem a versem végén!

ABRÁNYI EMIL fordítása.